

Замітки	Беркут	30	Вип. 1	2021	24
---------	--------	----	--------	------	----

ПРО ВИПАДОК ГНІЗДУВАННЯ ВУХАТОЇ СОВИ (*ASIO OTUS*) НА ЗЕМЛІ

About a case of nesting of Long-eared Owls (*Asio otus*) on the ground. - M.S. Zmiievskiy. - *Berkut*. 30 (1). 2021. - We found the nest near the village of Rakivka in Kherson region (South Ukraine) on 27.05.2020. It was located at the bottom of a small ditch among dense vegetation. Female hatched 7 eggs. Breeding was unsuccessful, chicks died after rain. [Ukrainian].

Вухата сова (*Asio otus*) у період гніздування тісно пов'язана з деревною рослинністю, відкладає яйця у старих гніздах воронових або хижих птахів (Пукинський, 1977). Відомі також поодинокі випадки гніздування на землі (Glue, 1977; Maples et al., 1995; Скільський та ін., 1997). У 2020 р. нами було виявлено гніздо на землі в Херсонській області. Тут вухата сова є звичайним видом. Гніздовим біотопом її є лісосмуги, розташовані серед полів із невеликими залишками цілинних ділянок степової рослинності. Нами було знайдено 7 гнізд. Всі вони знаходилися у старих гніздах воронових птахів, більшість – у гніздах сороки (*Pica pica*).

27.05.2020 р. біля с. Раківка Бериславського району виявлене гніздо вухатої сови, влаштоване на землі. Сова загніздилась на дні балки, оточеної полями. У нижній частині вона мала нерозорану смугу степової рослинності шириною 50–100 м. Гніздо знаходилося на дні невеликої канави глибиною близько 40–50 см, що залишилася від старого каналу зрошення. Воно було розташоване серед густої трав'янистої рослинності висотою 40–50 см. Біля нього зростали лопухи, які своїм листям повністю прикривали гніздо зверху та з боків. Самка насиджувала повну кладку із 7 яєць. Вони лежали на землі в невеликому заглибленні, утвореному тілом самки серед залишків сухої трав'янистої рослинності.

Для подальших досліджень біля гнізда було встановлено відеокамеру Panasonic HC-VXF990, що дало змогу

проводити дистанційні спостереження. Відзняті відеоролики можна переглянути на YouTube*.

Протягом світлої частини доби самка ніколи не залишала гніздо. До вилуплення пташенят самець щоночі приносив їй 3–4 мишоподібних гризунів. Самка по декілька разів за ніч вилітала з гнізда на короткий час – від 5 до 18 хв. Вилуплення першого пташеняти почалося вечором 14.06.2020 р. – коли самка піднімалась, було помітно проклонуте яйце та чути писк пташеняти. Самка продовжувала ненадовго залишати гніздо. Пташеня вилупилося в ніч на 15.06, після чого шкаралупа була з'їдена самкою. Друге пташеня вилупилося через добу, в ніч на 16.06. Відеоспостереження за гніздом тривало до 19.06, коли вже вилупилося 4 пташенят, після чого було припинене.

Цікаво, що до гнізда часто навідувались мишоподібні гризуни, проте самка на них практично не реагувала, лише іноді намагалась атакувати дзьобом.

24.06 в районі досліджень пройшли сильні дощі. Це призвело до затоплення канави, в якій було розташовано гніздо. Всі пташенята загинули.

ЛІТЕРАТУРА

- Пукинський Ю.Б. (1977): Жизнь сов. Л.: Изд-во ЛГУ. 1-240.
 Скільський І.В., Бучко В.В., Школьний І.С., Годованець Б.Й. (1997): Про цікаві випадки гніздування птахів. Повідомлення 2. - Беркут. 6 (1-2): 105-106.
 Glue D.E. (1977): Breeding biology of Long-eared Owls. - Br. Birds. 70 (8): 318-331.
 Maples M.T., Holt D.W., Campbell R.W. (1995): Ground-nesting Long-eared Owls. - Wilson Bull. 107 (3): 563-565.

М.С. Змієвський

вул. Центральна, 29, с. Раківка, Бериславський район,
Херсонська область, 74312, Україна (Ukraine).

E-mail: zmiievskiy.ns@gmail.com

* https://youtu.be/HAqg_ucTBgc; <https://youtu.be/Ym33x9iHRoY>;
<https://youtu.be/QU2XTuJdvn8>; <https://youtu.be/e2rikweUwsU>